

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.069/2019/10. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: felperes neve
(...1.)

A felperes képviselője: Dr. ... kamarai jogtanácsos

Az alperes: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
(1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.)

Az alperes képviselője: Dr. Kaszai Balázsügyvéd
(5900 Orosháza, Táncsics Mihály u. 18.)

A per tárgya: termékpálya-felügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes (18. sorszám alatt) és az alperes (20. sorszám alatt)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.33.590/2017/17. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.33.590/2017/17. számú ítéletét, az alperesi határozatot a bírság összege tekintetében hatályon kívül helyező és az alperest új eljárásra kötelező, valamint a kereseti illetékről és a perköltségről rendelkező részeiben hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét teljeskörűen elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 30.000 (harmincezer) forint kereseti illetéket, és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 700.000 (hétsszázezer) forint együttes elsőfokú- és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes hatósági célellenőrzés keretében vizsgálta a felperes kereskedelmi saját márkás és gyártói (beszállítói) márkás pultos és csomagolt formában értékesített virsli termékeit 2015. december 1. - 2015. december 31. közötti értékesítési időszakra nézve. Az adatszolgáltatások keretében megküldött dokumentumok kiértékelése alapján az alperes a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Tfmtv.) 3. § (1) bekezdésének megsértése és a (2) bekezdés f), h), és q) pontjai szerinti tisztességtelen forgalmazói magatartás tárgyában eljárást indított a felperessel szemben. Az alperes felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a Tfmtv. 6. § (1) bekezdésének megfelelően 10 napon belül írásban kötelezettségvállaló nyilatkozatot tehet. A felperes 2017. március 23-án kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés h) és q) pontjával kapcsolatosan, és akként nyilatkozott, hogy e kötelezettségvállalása nem terjed ki a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjára. Ez utóbbi jogsértéssel összefüggésben az eljárás felfüggesztését vagy annak megszüntetését kérte, mely kérelmét az alperes a 03.4/375-18/2017. számú - külön jogorvoslattal támadható - végzésével elutasította.
- [2] Az alperes a 2017. szeptember 7-én kelt 03.4/375-17/2017. számú határozatával a felperest ... forint termékpálya-felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja tekintetében a hatóság megállapította, hogy az akciós beszerzési időszakban beszállított mennyiség 6 termék esetében több volt, mint az akciós áron értékesített mennyiség, így a felperesnek ezen termékekre nézve elszámolási kötelezettsége keletkezett. Az akció lezárása után a kereskedőnél maradt engedmény összegét a beszállítónak vissza kell fizetni, melynek során a kereskedő saját árreése terhére nyújtott engedmény nem vehető figyelembe. Az alperes határozata megállapította, hogy a beszállítók felé elszámolandó összeg összesen ... forint.
- [3] Az alperes a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés h) pontja vonatkozásában 5 beszállító 14 termékére nézve kérte a beszerzést igazoló

szállítólevelek, számlák és banki teljesítésigazolások rendelkezésre bocsátását, majd azok vizsgálata alapján megállapította, hogy mind az 5 tételesen vizsgált beszállítót érintette az ellenérték késedelmes kifizetése. A döntés rögzíti, hogy a felperes 59 számlát fizetett ki határidőre, 68 számlát határidőn túl utalt, a késedelmesen kifizetett számlák összértéke ... forint.

[4] A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés q) pontja vonatkozásában az alperes megállapította, hogy 11 termék kapcsán a felperes beszerzési ár alatt értékesített termékeket, a beszerzési ár és a bruttó fogyasztói ár közötti különbség teljes összege ... forint.

[5] A megállapított bírság tekintetében az alperes utalt a Tfmtv. 6. § (2) és (7) bekezdésére, és rögzítette, hogy figyelembe vette a jogsértés ismétlődése tekintetében a 2016. április 5-én kelt, 03.4/140-4/2016. számú határozatot, mellyel a felperes terhére a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés q) pontja szerinti jogsértést állapította meg, továbbá a 2017. március 1. napján kelt, 03.4/2324-1/2017. számú határozatot, melyben megállapította, hogy a felperes a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti magatartást tanúsította. Kiemelte, hogy a jogsértés folyamatosságát tanúsítja mind a q), mind a h) pont szerinti jogsértés időtartama, amely kiterjedt a teljes vizsgálati időszakra. A beszállítókat ért érdeksérelmet akként értékelte, hogy a vizsgált számlák 51,53%-át a felperes késedelmesen fizette ki a beszállítók irányába, ami a beszállítók széles körét érintette. Figyelembe vette továbbá a beszállítóknak okozott kárt és a felperes gazdasági súlyát, így azt, hogy a 2016. évi értékesítés nettó árbevétele ... forint volt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[6] Az alperes határozatával szemben a felperes keresettel élt, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes lényeges eljárási szabályt sértett azzal, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdés 1) pontjával ellentétben nem hozott megszüntető határozatot az ügyben. A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja megsértése kapcsán ugyanis folyamatban volt egy közigazgatási per. Utalt arra, hogy az eljárás során arról is nyilatkozott, hogy a kötelezettségvállalás megtétele a Tfmtv. 8. § (1a) bekezdés b) pontja miatt akadályba ütközik. Álláspontja szerint a három feltételezett jogsértést, az azokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat külön-külön szükséges elbírálni. A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjával összefüggésben utalt a hatóság honlapján megjelentetett „Gyakran ismétlődő kérdések és válaszok” című dokumentum 19. pontjára. Kiemelte, hogy nemcsak hogy tovább adta a beszállítótól kapott árkedvezményt a

fogyasztók részére, hanem ezen túl is jelentősen nagyobb mértékű kedvezményt biztosított a fogyasztók számára. Ez álláspontja szerint megfelel a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti azon jogalkotói célnak, mely szerint a beszállítótól kapott kedvezményt tovább kell adni a fogyasztók részére. Hivatkozott a Ket. 50. § (6) bekezdésének, és 72. § (1) bekezdés e) pontjának sérelmére is. Jogi álláspontja szerint nem olvasható ki a döntésből, hogy milyen súlyt képviseltek a megállapított egyes jogsértések. Az ismétlődésre, mint súlyosító körülményre történő hivatkozás megalapozatlan, mert a hivatkozott határozatot a közigazgatási bíróság hatályon kívül helyezte, továbbá folyamatosságot megállapítani a vizsgált, rövid időtartamú időszakra nem életszerű. Sérelmezte, hogy az alperes nem vette figyelembe, hogy a számlák több mint 80%-ának kiegyenlítése a 35. napig megtörtént, továbbá a beszállítóknak okozott kárt nem számszerűsítette, a beszerzési ár alatti értékesítés pedig elenyésző mértékű. Mivel a beszállítók jelentős alkupozíciót birtokolnak, nem értelmezhető a gazdasági súly figyelembevétele.

- [7] Az alperes az ellenkérelmében a határozatban foglalt indokok alapján a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a 6.K.33.590/2017/17. számú ítéletével az alperes határozatát a bírság összege tekintetében hatályon kívül helyezte és e körben az alperest új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes által fizetendő illeték összegét 1.821.040 forintban, az alperesnek megtérítendő perköltség összegét 2.218.000 forintban állapította meg.
- [9] Rögzítette, hogy az eljárás megszüntetésével és felfüggesztésével kapcsolatos felperesi kifogásokat az alperes a 03.4/375-18/2017. számú végzésével elbírálta. E döntés ellen a felperes jogorvoslattal élt, felülvizsgálati kérelmét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2018. január 17-én kelt 45.Kpk.45.830/2017/9. számú végzésével elutasította.
- [10] A Tfmtv. 8. § (1a) bekezdés a) alpontjára hivatkozással megállapította, hogy e rendelkezés szerint a kötelezettségvállalás hatósági jóváhagyása kizárt, ha a kötelezettségvállaló nyilatkozat nem terjed ki valamennyi feltárt jogsértésre. Utalt a Kúria Kfv.III.37.120/2013/4., valamint Kfv.II.37426/2012/8. számú döntéseire, amelyekben foglaltak szerint, a kereskedő a törvénysértés következményei alól nem mentesülhet, ha a törvénysértést nem elismeri, hanem vitatja; a jogalkotói célt szem előtt tartva a kötelezettségvállalás értelme a jogszabálysértés teljes körű elismerése, melynek hiányában éppen a jogintézmény lényege veszne el, az ügynek a köz érdekét is figyelembe vevő

lezárása helyett további vitát idézhetne elő. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes nem követett el jogsértést azzal, hogy a Tfmvtv. 3. § (2) bekezdés f), h) és q) pontjára vonatkozó jogsértést egy eljárásban bírálta el, és azokra nézve egy határozatot hozott, figyelemmel arra, hogy a 03.4/375-7/2017. számon megindított hatósági eljárás a Tfmvtv. 3. § (2) bekezdés f), h) és q) pontjára nézve tartalmazott hivatkozást, így mindhárom (valamennyi) feltárt jogsértés vonatkozásában kellett volna kötelezettségvállaló nyilatkozatot tennie a felperesnek ahhoz, hogy a termékpálya-felügyeleti bírság kiszabása alól mentesüljön.

- [11] A Tfmvtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja szerint tisztességtelen forgalmazói magatartás tekintetében idézte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.31.842/2017/14. számú ítéletében foglaltakat, és egyetértve az ott megállapítottakkal rögzítette, hogy a beszállítói hozzájárulás nemcsak árat, de mennyiséget is jelöl, mivel az akciós értékesítésre megkötött megállapodás ezt tartalmazza. A Tfmvtv. 3. § (2a) bekezdése szerint a termékmennyiséggel el kell számolni. Amennyiben ugyanis az akciós termékmennyiség bizonyos része az akció időtartama alatt nem kerül értékesítésre, és azt a kereskedő már nem akciós áron értékesíti, és a megmaradt mennyiséggel nem számol el, az erre a mennyiségre adott beszállítói kedvezményt már nem továbbítja a fogyasztónak, így azzal el kell számolnia a beszállító felé. A Tfmvtv. a kereskedő-beszállító viszony szabályozására került megalkotásra, e viszonyon kívül marad a kereskedő-fogyasztó viszony, így az is, hogy a kereskedő milyen további árengedményt nyújt a végső fogyasztók részére, arra a beszállítói hozzájárulás nem terjed ki. Az elszámolás során nem a végső fogyasztónak nyújtott árengedmény mértékének van jelentősége, hanem a beszállítók által nyújtott árengedménynek. Annak megállapítása során, hogy a kereskedőnek keletkezett-e visszatérítési kötelezettsége a beszállító felé, a beszállítói hozzájárulással érintett termékmennyiségből és a beszállító által nyújtott árengedményből kell kiindulni. A „Gyakran ismétlődő kérdések és válaszok” 19. pontjában foglaltak irrelevánsak voltak a per eldöntése szempontjából, mert az említett válaszban az értékben kapott beszállítói kedvezmény levezetéséről van szó, a perbeli esetben pedig mennyiséget érintő elszámolási kérdésről beszélhetünk. Hangsúlyozta, hogy a kereskedő ugyan dönthet úgy, hogy maga is árengedményt nyújt, de ez egyedi döntés, a Tfmvtv.-ben szabályozott elszámolási módot nem érintheti. A Tfmvtv. - eltérést nem engedően - írja elő, hogy mind a nyújtott árengedményről, mind az érintett termékmennyiségről el kell számolni a beszállító felé, ezért helyesen utalt arra az alperes, hogy az akciós értékesítés elszámolását kell vizsgálnia a hatóságnak. A nagyobb mértékű fogyasztói árcsökkenés a fogyasztók és a kereskedők viszonyában értelmezhető, nem a beszállító-kereskedő kapcsolatban.

[12] A bíróság megállapítása körében utalt a Tfmtv. 6. § (7) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 339/B. §-ára, és a Kúria Kfv.II.37587/2012/11. számú ítéletben foglaltakra. Megállapította, hogy az alperes döntése részletes indokolást az egyes jogsértések kapcsán külön-külön nem tartalmaz, és a Tfmtv. 6. § (7) bekezdésében felsorolt szempontok mindegyikére sem tért ki. A beszállítói érdeksérelem kapcsán a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjával összefüggésben nem vette azt figyelembe, hogy összesen 47871 db termék kapcsán az elszámolandó összeg összesen ... forint. A forgalmazás volumenéhez képest elenyésző összegnek tekinthető a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés q) pontjával összefüggésben megjelölt ... forintos beszerzési ár és bruttó fogyasztói ár közötti különbség is. Ezen előnyöket összeadva a határozatban szereplő bíróság szankció ennek közel százszorosát teszi ki. Mindezeken túl az elsőfokú bíróság megítélése szerint okszerűtlen mérlegelést eredményezett az a körülmény, hogy bár a felperes a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés h) és q) pontjára nézve kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, ezt a jogsértés súlyára vonatkozó mérlegelési szempontként az alperes nem értékelte. Ítéletében csupán megjegyezte, hogy a pontos számítás nem állapítható meg a határozatból.

[13] Az elsőfokú bíróság a régi Pp. 78. § (1) bekezdésére utalva kötelezte a nagyobb részben pervesztes felperest a nagyobb részben pernyertes alperes perköltségének megfizetésére, melynek megállapításánál a tárgyalások számára és az alperesi képviselő által kifejtett munkára volt figyelemmel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] Az ügyben a felperes és az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

[15] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és a keresetének megfelelő határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ket. 1. § (1) és (2) bekezdését, 2. § (3) bekezdését, 31. § (1) bekezdés 1) pontját, a Tfmtv. 3. § (2) bekezdése f), h) és q) pontjait, 3. § (2a) bekezdését, 6. § (1) és (7) bekezdését, valamint a 8. § (1) és (1a) bekezdését, továbbá a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, valamint a 339/A. §-át, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43. § (3) bekezdését, és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (3) bekezdését.

[16] Előadta, hogy a régi Pp. 339/A. §-ára tekintettel az elsőfokú bíróság nem hivatkozhatott volna olyan döntésekre, amelyek az alperesi határozat meghozatalát követően születtek. Hangsúlyozta, hogy élve a törvény adta lehetőséggel a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés h) és g) pontjai vonatkozásában kötelezettségvállalást terjesztett elő, a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja tekintetében pedig jelezte annak idő előttiségét, kérve emiatt az eljárás felfüggesztését, illetve megszüntetését. Álláspontja szerint a három jogsértést, illetve az azokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat külön-külön szükséges elbírálni eljárásjogi értelemben is. Hangsúlyozta, hogy a Tfmtv. 8. § (1a) bekezdésével a jogalkotó szándéka nyilvánvalóan nem irányulhatott arra, hogy a jogosult elveszítse a kötelezettségvállaláshoz való jogát amiatt, mert az alperes rövid időközönként, gyakran egymással párhuzamosan eljárást indít anélkül, hogy bevárná a más szerv (bíróság) hatáskörébe tartozó döntést. Vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy megsértette volna a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontját. Előadta, hogy az adatszolgáltatásában részletesen bemutatta, hogy a hatósági vizsgálat tárgyát képező valamennyi akcióban nemcsak, hogy továbbadta a beszállítótól kapott árkedvezményt a fogyasztók részére, hanem ezen túl is, jelentősen nagyobb értékű kedvezményt biztosított a fogyasztók számára, mint amekkora kedvezményt az egyes termékek beszállítóitól a fogyasztói akcióval kapcsolatosan kapott. Ily módon nemhogy tartozása, de elszámolási kötelezettsége sem keletkezett a beszállítók felé. A Tfmtv., egyezően az alperes által közzétett „Gyakran ismétlődő kérdések és válaszok” 19. pontjában foglaltakkal, a fogyasztónak nyújtott kedvezményről történő elszámolást írja elő, tehát az elszámolás során az értékesített mennyiséget meg kell szorozni a fogyasztónak nyújtott tényleges kedvezmény mértékével. Amennyiben ennek eredményeként az állapítható meg, hogy a kereskedő - értékét tekintve - a teljes beszállítói hozzájárulást átadta a fogyasztóknak, úgy elszámolási kötelezettsége nem keletkezik.

[17] Vitatta azt az elsőfokú bírósági álláspontot, mely szerint az alperesnek nincs olyan kötelezettsége, hogy az elkülönülő jogsértések tekintetében az egyes jogsértésekhez kapcsolódóan külön-külön bírságösszeget határozzon meg. A jogszabály 2011-ben és 2017-ben hatályos szövegének egybevetéséből egyértelműen megállapítható a jogalkotó azon szándéka, hogy kifejezetten ki kívánta iktatni a hatóságnak a kötelezettségvállalási indítvány elfogadására vonatkozó mérlegelési lehetőségét. Ennek megfelelően legalább az f) pontos jogsértést elkülönülten kellett volna elbírálni a másik két állított jogsértéstől, amely esetben az f) pontos jogsértés tekintetében a kifejtettek szerint az eljárás megszüntetésének lett volna helye, a másik két jogsértés tekintetében pedig a kötelezettségvállalás elfogadása mellett az eljárás megszüntetésének.

[18] Kifogásolta a terhére megállapított kereseti illeték összegét. E körben arra hivatkozott, hogy az ítélet indokolása az Itv. 43. § (3) bekezdését jelölte meg, ennek ellenére az illeték összegét nem 30.000 forintban állapította meg és nem volt tekintettel a részleges pernyertességére sem.

[19] érelmezte az alperesnek megítélt perköltség összegét is. Hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben a per tárgya a közigazgatási határozat jogszerűsége, amely esetben a pertárgy értéke nem meghatározható. Erre tekintettel az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerinti számítási mód sem alkalmazható. A jogerős ítélet ebben a körben a mérlegelés szempontjait sem határozata meg olyan részletességgel, ami alapján megállapítható lenne, hogy a perköltség összegét miért a rendelkező részében írtak szerinti összegben határozta meg a bíróság.

[20] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó részének hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés q) pontja tekintetében a jelen per tárgyát képező közigazgatási határozat meghozatalát megelőzően már szabott ki termékpálya-felügyeleti bírságot a felperessel szemben, így a jogsértés ismétlődése megállapítható volt. Megjegyezte, hogy az e határozat ellen benyújtott kereset folytán indult perben a jogsértés ténye nem volt kérdéses. Ugyanez irányadó a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja tekintetében is. Az ismétlődés megállapításának egyrészről a Tfmtv. 6. § (4) bekezdése szempontjából volt jelentősége, azaz a bírság összege nem lehetett kevesebb, mint a két éven belül megelőzően elkövetett jogsértés kapcsán kiszabott bírság összegének 1,5x-ese. Másrészről a jogsértés ismétlődésének ténye önmagában is súlyosító körülmény, amelyet értéket. Hangsúlyozta, hogy a jogsértő magatartás a vizsgált időszakban folyamatos volt, a határozat pontosan rögzítette, hogy mely két jogsértés (h) és q) pontok) esetén állt ez fenn. A beszállítókat ért érdeksérelem, mint értékelési szempont nem absztrakt kategória, azonban - különösen fizetési késedelem miatti jogsértés esetén - külön bizonyítást nem igényel, az érdeksérelem ipso facto fennáll, amennyiben az érintett beszállítók nem jutnak megfelelő időben likviditáshoz. A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja tekintetében megállapítható, hogy a tervezett akció akkor éri el a célját, akkor áll be egyensúlyi helyzet a beszállító és a kereskedő érdekei között, amennyiben az akciósan beszállított termékmennyiség az akció során, akciók fogyasztói áron, teljes mennyiségben értékesítésre kerül. Amennyiben a teljes mennyiség akciók értékesítése nem történt meg, a Tfmtv. 3. § (2a) bekezdése alapján a kereskedőnek és a beszállítónak el kell számolnia egymással. Tételesen itt sem szükséges bizonyítani, hogy a jogsértés mekkora kárt okozott a beszállítóknak. Kiemelte, hogy a felperes gazdasági súlya nem súlyosító körülmény, csupán a bírság

kiszabásakor mérlegelendő körülmény. A kereskedő gazdasági súlyának értékelésekor a hatóság az adott kereskedő piaci pozíciójára vonatkozóan von le következtetéseket. A nettó ... forint éves árbevétel kiemelkedően magas, amelyből az érintett kereskedő alkupozíciójára, beszállítókkal szembeni erőpozíciójára, országos lefedettségére, a disztribúciós láncban betöltött esetleges megkerülhetőségére vonatkozóan von le következtetéseket.

[21] Hangsúlyozta, hogy a bírság összege kapcsán a mérlegelési szempontok pontos körét a jogszabály nem adja meg, a Tftv. 6. § (7) bekezdés azt rögzíti, hogy az eset összes körülményét mérlegelni kell, különösen a törvényben meghatározottakat. A törvényben felsorolt valamennyi szempontot mérlegelte, és a határozata indokolása részletesen rögzíti a mérlegeléssel érintett szempontok mértékét is. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontját elfogadnánk, úgy parttalanná válna a hatóság indokolási kötelezettsége a bírság összegszerűségével összefüggésben. A jogszabály alapján a szükséges mérlegelést elvégezte, és a jogilag releváns mérlegelési szempontokat feltárta, azokat határozatában rögzítette, és a bírság összegét - melyet nem kellett külön-külön számítani - meghatározta.

[22] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperesi felülvizsgálati kérelemmel támadott részének hatályában fenntartását kérte a per során már előadott érvei alapján.

[23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felperes felülvizsgálati kérelme részben, a perköltség és a kereseti illeték tekintetében, az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

[25] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

[26] A Kúria mindenekelőtt a felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakat vizsgálta, mellyel kapcsolatban elsődlegesen rögzíti, hogy az abban megjelölt jogszabályhelyek alapján az elsőfokú ítéletnek kizárólag azon részei voltak érdemben felülvizsgálhatók, amelyben a felperes olyan jogszabály megsértésére hivatkozott, amelyet az elsőfokú bíróság egyáltalán megsérthet. Nem tartozik ezek közé a Ket. 1. § (1) és (2) bekezdése, 2. § (3) bekezdése, 31. § (1) bekezdés 1) pontja, mert ezek a szabályok a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkoznak, a régi Pp. eljárásjogi keretei

között eljáró bíróság e rendelkezéseket nem sérthette meg. A felperes továbbá úgy sorolta fel a megsérteni vélt rendelkezések között a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés h) és q) pontjait, hogy e jogsértések megvalósulását a per során nem vitatta.

[27] A felperes állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a régi Pp. 339/A. §-át azzal, hogy olyan döntésekre hivatkozott, amelyek az alperesi határozat meghozatalát követően születtek. A régi Pp. 339/A. §-a szerint, a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül. A Kúria megállapította, hogy a közigazgatási eljárás felfüggesztésére, illetve megszüntetésére vonatkozó felperesi érvek megalapozottságáról az elsőfokú bíróság nem a határozat meghozatalát követően született 45.Kpk.45.830/2017/9. számú bírósági végzés alapján döntött, mert arról nem is dönthetett. Az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint az eljárás felfüggesztésére, illetve megszüntetésére irányuló felperesi kérelemről az alperes külön döntést (elutasító végzést) hozott, mely végzés ellen a felperes által sem vitatottan önálló jogorvoslatnak volt helye. Ebből kifolyólag a perben e kérdések - így az eljárás felfüggesztésének, megszüntetésének indokoltsága - újra nem voltak vizsgálhatók, ez pedig független attól, hogy a felperes a hatósági végzéssel szemben egyébként élt-e további jogorvoslattal.

[28] A Kúria a fentieken túl megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjának értelmezése körében hivatkozott egy olyan egyedi bírósági döntés jogi érvelésére, mellyel kapcsolatban a régi Pp. 339/A. §-ának megsértése nem értelmezhető. Az elsőfokú bíróság e körben az ítéletre nem mint „fennálló tényre” hivatkozott, amely ítélet „ténye” az alperesi határozat jogi sorsát eldönti, hanem egy ítéleti jogi érvelést tekintett olyannak, amelyet a saját jogi indokolásával kiegészítve maga is elfogadott a Tfmtv. (2) bekezdés f) pontjának helyes értelmezéseként. Ebből következően a régi Pp. 339/A. §-ának sérelme szóba sem kerülhetett.

[29] A Kúria utal arra, hogy azonos felek között, azonos jogkérdésben, így a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjának értelmezése körben Kfv.III.37.891/2018/6. számon döntés született, amelyben foglaltakat a Kúria jelen tanácsa is irányadónak tekinti, megerősítve az elsőfokú bíróság ehhez kapcsolódó helyes érvelését a következők szerint.

[30] A Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontjában foglalt rendelkezések célja, hogy a kereskedő a beszállítótól kapott árengedményt maradéktalanul adja tovább a fogyasztónak (időtartamban, mennyiségben és értékben). A 3. § (2a) bekezdése értelmében az

árengedményről és az azzal érintett termék mennyiségéről (együttes feltétel) el kell számolni. E szabály nem kerülhető meg azzal, hogy az akció ideje alatt eladni nem tudott termékmennyiségre jutó árkedvezmény összegével nem számol el a kereskedő az akció végétől számított harminc nap alatt azért, mert saját üzleti elhatározásából a ténylegesen eladott termékekre nagyobb engedményt adott, mint a beszállítói árkedvezmény volt. A jogszabály három szegmensét írja elő az elszámolásnak. A mennyiségi, az értékbeli és az időbeli (akciós időszak). A beszállító egy meghatározott akciós időre adott mennyiségű árut szállít a kereskedőnek, az egyes termékekre vonatkozóan meghatározott kedvezményes áron. A kereskedőnek a beszállítóval kötött megállapodáson alapuló feladata, hogy ezt a termékmennyiséget a beszállító által biztosított kedvezményes áron, az adott idő alatt próbálja meg értékesíteni a fogyasztóknak, mely feladatát nem teljesíti azzal, ha a kedvezményes áron beszállított termékmennyiségnél kevesebbet ad el az akció ideje alatt, de ezen kevesebb árut viszont nagyobb kedvezménnyel értékesíti, mert az akciós árat a saját árrése rovására még tovább csökkenti. Azzal tehát, hogy kevesebb fogyasztó, kevesebb termékre, de értékben adott esetben megkapja azt a kedvezményt, amit a beszállító a teljes árumennyiségre annak akciós értékesítésére biztosított, a kereskedő nem mentesülhet a mennyiségi elszámolás alól. A kereskedő saját döntése az akciós ár saját kockázatára való tovább csökkentése, de ez nem mentesíti a jogszabályi kötelezettsége alól. A beszállító a kedvezményt adott mennyiségű árura adta. {1. Kfv.III.37.891/2018/6. számon hozott ítélet [38] - [40] pontjai}

[31] A „Gyakran ismétlődő kérdések és válaszok” elnevezésű dokumentum tekintetében a Kúria jelen tanácsa szintén osztja a fent megjelölt ítéletben rögzítetteket, azaz, hogy a hivatkozott alperesi útmutató sem jogszabálynak, sem általános érvényű hatósági jogértelmezésnek nem minősül, az abban foglaltakat egy konkrét kérdésre adta meg a hatóság, amely válaszból nem következik, hogy a mennyiségi elszámolás alól a kereskedő mentesülhetne. {1. Kfv.III.37.891/2018/6. számon hozott ítélet [43] - [44] pontjai}

[32] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette azt az ítéletében, hogy a kereskedőnek joga van arról döntenie, hogy maga is árengedményt nyújt, de ez a Tfmvtv.-ben szabályozott elszámolási módot nem érintheti. A Tfmvtv. alapján ugyanis mind a nyújtott árengedményről, mind az érintett termékmennyiségről el kell számolni a beszállító felé. A nagyobb mértékű fogyasztói árcsökkentés a fogyasztók és a kereskedők viszonyában értelmezhető, nem a beszállító-kereskedő kapcsolatban.

[33] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a Tfmvtv. 8. § (1a) bekezdésének értelmezése kapcsán is. A hatósági eljárás a megjelölt termékkör tekintetében a Tfmvtv. 3. § (2) bekezdés f), h) és q)

pontjaiban meghatározottak vizsgálatára indult, és mindhárom vizsgált magatartás tekintetében az alperes jogsértést állapított meg. A Tfmtv. 8. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv végzéssel - az eljárás egyidejű megszüntetésével és az eljárás alá vont kereskedőnek az eljárási költségek megfizetésére való egyidejű kötelezésével - kötelezővé teszi a 6. § (1) bekezdése szerinti vállalás teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvénysértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná. Ugyanezen paragrafushely (1a) bekezdés a) pontja szerint nem hozható meg az (1) bekezdés szerinti döntés ha az eljárás alá vont kereskedő kötelezettségvállaló nyilatkozata nem terjed ki valamennyi feltárt jogsértésre. Ebből következően az elsőfokú bíróság tévedés nélkül állapította meg, hogy a felperesnek valamennyi, az eljárásban feltárt jogsértés vonatkozásában kellett volna kötelezettségvállaló nyilatkozatot tennie ahhoz, hogy a termékálya-felügyeleti bírság kiszabása alól mentesüljön.

[34] A Tfmtv. 8. § (1a) bekezdése kapcsán a felperes alaptalanul érvelt azzal, hogy nem vesziítheti el a kötelezettségvállaláshoz való jogát amiatt, mert az alperes rövid időközönként, gyakran egymással párhuzamosan eljárást indít anélkül, hogy bevárná a más szerv (bíróság) hatáskörébe tartozó döntést. A Kúria hangsúlyozza, hogy a felek között fennálló - azonos jogsértést is érintő - bírósági jogvita nem ad felmentést az alól, hogy a kötelezettségvállalás csak akkor fogadható el, ha az az adott hatósági eljárásban feltárt valamennyi jogsértésre kiterjed. A Tfmtv. 8. § (1a) bekezdése nem ad lehetőséget arra, hogy a fennálló jogvitára/jogvitákra tekintettel a hatóság az egyes jogsértésekhez kapcsolódó kötelezettségvállalásokat külön-külön vizsgálja és értékelje. A Kúria továbbá arra mutat rá, hogy mindaddig, amíg a bíróság hatályon kívül nem helyezi az adott közigazgatási döntést, addig tényyszerű és jogszerű azon alperesi megállapítás (a régi Pp. 339/A. §-ára is figyelemmel), hogy a határozat meghozatalakor már korábban is követett el a felperes jogerősen megállapított jogsértést. [EBH2012. K.2.] Ebből következően sem a kötelezettségvállalásra vonatkozó nyilatkozat megtételének, sem a jogsértés ismétlődő jellege megállapításának nem képezi előkérdését a jogerős határozat bírósági felülvizsgálata.

[35] A felperes a fenti érveléséből jutott arra a téves következtetésre, hogy az alperesnek az egyes jogsértések kapcsán külön-külön bírságösszeget kellett volna meghatároznia. A felperes e körben nem tudott megjelölni olyan jogszabályi rendelkezést, amely alapján az egyes jogsértésekhez külön-külön bírságösszeget kellene társítani. A Tfmtv. 6. § (7) bekezdéséből következően a bírságot egy összegben, az eset összes körülményére - így különösen az érintettek érdekei sérelmének körére, súlyára, a jogsértő állapot időtartamára és a jogsértő magatartás ismételt

tanúsítására, a jogsértéssel elért előnyre, a kereskedő gazdasági súlyára -tekintettel kell meghatározni.

[36] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelő érdemi részében nem sértette meg a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, valamint a 339/A. §-át, a fent meghatározott körben a keresetet teljes körűen elbírálta, az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns tényeket egyenként, egymással egybevetve is helytállóan, okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelte, teljesítette indokolási kötelezettségét. Az ítéletben megállapított tényállás jogszerű, helytállóak az abból levont ténybeli és jogkövetkeztetések is.

[37] A felperes nem megalapozottan hivatkozott arra a perköltség kapcsán, hogy mivel a per tárgya a közigazgatási határozat jogszerűsége, ebből következően a pertárgyérték nem meghatározható. A közigazgatási perek valóban a felülvizsgálni kért határozat jogszerűségének megítélése tárgykörében folynak, a perbeli esetben azonban a határozat egy meghatározott és a felperes által vitatott bírságösszegegről rendelkezik, ezért a pertárgy értéke meghatározható. Az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján az alperes részére megítélhető perköltség - még teljes pernyertessége esetén is - az elsőfokú ítéletben szereplő összegnél jóval alacsonyabb összegben -1.500.740 forintban lett volna megállapítható. Az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a bíróság a munkadíjat - különösen az ügy bonyolultsága esetén - a (2)-(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja, e döntését azonban indokolni köteles. Az előzőekből következően a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntéséből nem nyomon követhető, hogy a perköltség összegét miként állapította meg, az alperesi képviselő munkáját milyen súllyal vette figyelembe, a pernyertesség-pervesztesség arányát pontosan miként érvényesítette a megállapított perköltség összegében, ezért ítélete e tekintetben jogszabálysértő, a régi Pp. 78. § (1) bekezdésébe és 81. § (1) bekezdésébe ütközik.

[38] Megalapozottan hivatkozott a felperes arra is, hogy az elsőfokú bíróság által felhívott, a per megindulásakor hatályos Itv. 43. § (3) bekezdése alapján, a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás illetéke - ha törvény másként nem rendelkezik, és a határozat nem adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék - vagy vámkötelezettséggel, versenyüggyel, sajtótermékkel és médiaszolgáltatással - kivéve a panaszügyeket -, elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos - 30 000 forint. Mivel a tárgyi per nem tartozik a tételes illeték alól felsorolt kivételek közé, ezért az elsőfokú ítéletben megállapított illeték

téves, e körben a jogerős ítélet - a felperes helyes hivatkozása alapján - jogszabálysértő.

[39] A fentieket követően a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelme alapján az elsőfokú ítélet bírság mérlegelése körében tett megállapításait vizsgálta. A Kúria e tekintetben hangsúlyozza, hogy a hatóság a szankció kiszabásakor mérlegelési jogkörében jár el, határozatában a választott szankciót és az annak mértékénél értékelte és mérlegelt körülményeket rögzíteni és indokolni köteles. A bíróság a törvényességi felülvizsgálat során - a kereset keretei között - a mérlegelési jogkörben hozott döntés felülvizsgálatát arra tekintettel végezheti el, hogy a hatóság a mérlegelés szempontjairól, azok értékeléséről számot adott-e, ezen értékelés felülmérlegelésére csak jogszabálysértés - okszerűtlen, logikailag ellentmondó mérlegelés, iratellenes tényállás - esetén van lehetőség.

[40] A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátossága, hogy ugyanazon tényállás mellett többféle jogszerű döntés is hozható. A Tfmtv. csupán a döntés kereteit, így a bírság alsó és felső határát adja meg, amely kereten belül a hatóságnak kell a bírság összegét megállapítania. A Tfmtv. emellett megjelöli a mérlegelés legfőbb szempontjait, amelyek súlyozásával kell kialakítani magát a döntést. A mérlegelési jogkörben hozott döntés nem egy matematikai műveleten alapul, ilyen a Tfmtv.-ből sem olvasható ki, ezért nem is kérhető számon egy egzakt számszaki levezetés.

[41] A Kúria az elsőfokú bírósággal ellentétben megállapította, hogy a bírságkiszabás körében figyelembe vett egyes szempontok értékelését az alperesi határozat bemutatta, ezeket a felperes nem cáfolta. A mérlegelési jogkörben hozott döntés fenti sajátosságából következik, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, illetve az értékelési kritériumok nem kimerítő felsorolása okán új szempontok bevonásával egy másik, ugyancsak jogszerű döntés hozható.

[42] A Kúria a felperes bírságot vitató kereseti hivatkozása kapcsán ismételten hangsúlyozza, hogy az alperes döntései a közigazgatási eljárásban a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és 100. § (1) bekezdés a) pontja értelmében jogerőre emelkednek (alaki jogerő), hiszen ellenük a Tfmtv. 4. § (4) bekezdése értelmében fellebbezésnek nincs helye. Erre figyelemmel nincs jelentősége annak, hogy a Ket. 100. § (2) bekezdés alapján a korábbi jogsértést megállapító alperesi határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás van/volt folyamatban, mert ez önmagában nincs kihatással a Ket. szerinti alaki jogerőre (hiszen éppen az alaki jogerő beállta a keresetindítás feltétele), és így arra, hogy a jogerősen

megállapított korábbi jogsértés súlyosító körülményként értékelendő.

[43] A felperes alaptalanul vitatta a vizsgált jogsértések folyamatos jellegét azon az alapon, hogy a hatósági ellenőrzéssel érintett időszak rövid, mindössze egy hónapos időszakot ölelt fel. A megállapított jogsértések nem vitatottan nem egyedi esetek voltak, a vizsgált időszakot érintően a q) és a h) pont szerinti jogsértés tekintetében folyamatosan fennálltak, ezért a felperes e hivatkozása sem foghatott helyt.

[44] A beszállítói érdeksérelmet a határozat az egyes jogsértések kapcsán tételesen megjelöli akként, hogy a Tfmtv. 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti jogsértés tekintetében a beszállítók felé elszámolandó összeg összesen ... forint; a h) pont szerinti jogsértés kapcsán a felperes összesen 68 számlát érintően utalt határidőn túl, melynek folytán a késedelmesen kifizetett számlák összértéke ... forint, ez pedig a vizsgált számlák 51,53%-át, így a beszállítók széles körét érintette; a q) pont szerinti jogsértés esetében pedig a felperes 11 termék kapcsán beszerzési ár alatt értékesített, a beszerzési ár és a bruttó fogyasztói ár közötti különbség teljes összege ... forint. A felperes gazdasági súlyának értékelése szintén a Tfmtv. 6. § (7) bekezdésének rendelkezésén alapul, annak figyelembevételére már csak azért is okszerű, mert a kiszabott szankciónak a felperes számára érzékelhetőnek kell lennie.

[45] Végül az elsőfokú bíróság megalapozatlanul kérte számon az alperesen, hogy a bíróság mérlegelése tekintetében a két jogsértést érintő kötelezettségvállalást nem vette figyelembe. Egy teljesezésbe nem ment kötelezettségvállalás figyelembevételét a kiszabott bírságösszeg megállapítása során a Tfmtv. nem írja elő.

[46] A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy az alperes a Tfmtv. 6. § (7) bekezdés szerinti mérlegelést elvégezte, iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nem volt helye.

[47] A fentiek alapján a Kúria a régi Pp. 275. § (4) bekezdését alkalmazva a jogerős ítélet alperesi határozatot hatályon kívül helyező és az alperest új eljárásra kötelező, valamint a perköltségről és a kereseti illetékről rendelkező részeit hatályon kívül helyezte és a keresetet teljeskörűen elutasította.

A döntés elvi tartalma

[48] *A termékpálya-felügyeleti bírság alóli mentesüléshez az eljárás alá vont kereskedő kötelezettségvállalásának az eljárás során feltárt valamennyi jogsértésre ki kell terjednie.*

[49] *Iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye.*

Záró rész

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Kormányrendelet 41. § (5) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[51] A teljes egészében pervesztes felperes a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült elsőfokú perköltségének és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek együttes összegét a Kúria az IM rendelet 3. §-a alapján állapította meg figyelemmel a pertárgy értékre, az alperes által a per során és a felülvizsgálati eljárásban kifejtett jogi munkára, valamint arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

[52] A felperes köteles a kereseti illeték, valamint a felülvizsgálati eljárási illetékmegfizetésére az Itv. 43. § (3) bekezdése, az 50. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

[53] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Patyi András sk. a tanács elnöke Dr. Varga Eszter sk. előadó
bíró Dr. Dobó Viola sk. bíró